

2de zondag door het jaar

Johannes 2, 1-12

“Gij zult niet meer “Verlatene” genoemd worden; uw land niet meer “Woestenijs”. Maar gij zult heten “Mijn Welbehagen”, en uw land “Gehuwde”. “Zoals een bruidegom zich verheugt in zijn bruid, zo zal uw God zich verheugen in u”. Met dit schitterende visioen geeft Jesaja uitdrukking aan zijn hoop en verwachting dat het goed komt met de relatie tussen God en zijn volk, en daardoor met de relatie tussen de mensen onderling.

Misschien is het ook wel hierom, dat in sommige evangelieverhalen het Koninkrijk Gods met een bruiloft wordt vergeleken. Johannes laat het eerste teken van Jezus dan ook plaatsvinden tijdens een bruiloft. Voor Johannes is Jezus de verpersoonlijking van het heil, van het alles overstijgende geluk, dat God de mensen aanzegt.

De bruiloft van Kana vindt plaats op de derde dag, in de bijbel bij uitstek de dag dat er iets nieuws staat te gebeuren in de heilsgeschiedenis van God en zijn mensen. Wij denken bij de derde dag natuurlijk direct aan de dag van de verrijzenis. En daar doelt Johannes dan ook op, want heel zijn evangelie preludeert op die verrijzenis.

Dat het hier niet om een gewone bruiloft gaat, blijkt alleen al uit het feit dat bruid en bruidegom niet bij name worden genoemd. Iedereen kan hier bruid of bruidegom zijn. We hebben hier te maken met een metafoor zoals we die ook wel bij de profeten tegenkomen: de metafoor van het huwelijk voor de relatie tussen God en zijn volk. En indirect voor de relatie tussen alle mensen onderling. Een bijzondere rol in het verhaal speelt de moeder van Jezus. Dat Jezus in onze oren nogal kortaf is tegen zijn moeder, heeft te maken met het feit dat zijn uur nog niet gekomen is. Dat uur is er aan het kruis. Dan zal ook zijn moeder onder het kruis staan. Dan is ook haar uur pas gekomen, ze wordt dan moeder van de geloofsgemeenschap.

En dan komt het teken.

Er zijn zes kruiken met ieder honderd liter water aanwezig. Water was noodzakelijk voor de reiniging die voorafgaat aan elke joodse maaltijd. Maar dat het hier zo veel is, 600 liter, drukt opnieuw uit dat we niet met een gewone bruiloft te maken hebben, maar met een bruiloft waarop alle mensen zijn uitgenodigd. Het water in de kruiken symboliseert de relatie tussen God en de mensen zoals die al in de joodse traditie bestond en werd beleefd. Een relatie die, volgens Johannes, nu echter wordt vernieuwd en vervolmaakt in Jezus. Die vernieuwde relatie tussen God en de mensen wordt gesymboliseerd door de wijn. Merk op dat Jezus eigenlijk niets doet in dit verhaal. Hij heeft geen toverstafje bij zich om het water

in wijn te veranderen en spreekt ook geen toverformules uit. Nee, als de ceremoniemeester van het water drinkt, blijkt het zomaar ineens wijn te zijn geworden.

Johannes wil hiermee uitdrukken wie ons aller bruidegom is: Jezus zelf. Hij is het, aldus Johannes, die door God gezonden is om zijn relatie met de mensen te vernieuwen en levend te houden. De wijn symboliseert de heilstijd die met Jezus definitief is doorgebroken. Die onze hoop en onze verlangens levend moet houden, juist ook in tijden dat er van die heilstijd niet zoveel te zien is. Oorlogen, terreur, verstoorde relaties, de verruwing van de omgangsvormen tegenwoordig verhinderen ons vaak een glimp van die heilstijd op te vangen.

Tenzij, tenzij we die heilstijd niet alleen opvatten als een verlangen naar iets wat misschien ooit komt, maar ook opvatten als een opdracht. De opdracht om onze relaties zuiver te houden, en waar ze verstoord zijn zo mogelijk te herstellen. De opdracht die de moeder van Jezus ons vandaag meegeeft: “Doe maar wat Hij u zegt!” Dan wordt ook voor ons iets van dat prachtige visioen van Jesaja werkelijkheid. Want uiteindelijk, als het erop aankomt, zijn we allemaal met elkaar getrouwd. Amen.

Jan van de Laar, pastor